

บทคัดย่อ

การก่ออาชญากรรมในยุคปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคแห่งเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทันสมัย อาชญากรได้พัฒนาวิธีการและรูปแบบการกระทำความผิดได้อย่างซับซ้อน ปกปิดวิธีการกระทำความผิดอย่างแนบเนียน ทำให้ยากต่อการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในการหาข้อมูลมาประกอบเป็นพยานหลักฐานเอาผิดแก่ผู้กระทำ

อย่างไรก็ดี เพื่อเป็นการปกป้องความสงบเรียบร้อยของสังคมและปราบปรามอาชญากรที่ยกระดับจากการกระทำความผิดรูปแบบปกติเป็นกระบวนการที่เรียกว่าองค์กรอาชญากรรมหรือก้าวไปจนถึงระดับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ นานาประเทศจึงได้มีการพัฒนากฎหมายให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถใช้เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนหาข้อมูลผู้กระทำความผิดด้วยการลอบฟังหรือดักจับข้อมูลการสนทนาระหว่างผู้กระทำความผิดขณะที่มีการวางแผน สั่งการ ตลอดจนถึงขั้นตอนการลงมือกระทำความผิด โดยผู้กระทำความผิดเหล่านั้นไม่รู้ตัว ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารทั้งจากคำพูดการสนทนา ข้อมูลที่ส่งระหว่างกันทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์ ใช้เป็นข้อมูลหรือกล่าวอ้างเป็นพยานหลักฐานลงโทษผู้กระทำความผิดในชั้นศาลได้

การดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิธีการหนึ่งในการสืบสวนสอบสวนและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารของผู้กระทำความผิด เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานเอาผิดกับผู้กระทำในชั้นศาล โดยเป็นอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้ให้ไว้แก่ฝ่ายบริหารในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกระบวนการพิจารณาความอาญา และเป็นมาตรการที่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลและเสรีภาพในการสื่อสารของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นมาตรการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการดักการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยที่บุคคลผู้ต้องถูกดักข้อมูลไม่รู้ตัวและปราศจากการยินยอม

ดังนั้น ฝ่ายนิติบัญญัติจึงต้องมีการบัญญัติกฎหมายให้มีองค์กรในการตรวจสอบถ่วงดุล และมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ฝ่ายบริหารใช้การดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบต้องมีความเป็นกลาง และเป็นที่น่าเชื่อถือของประชาชน องค์กรดังกล่าวก็คือ ศาล หรือฝ่ายตุลาการซึ่งเป็นการคานอำนาจของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ตามหลักการแบ่งแยกอำนาจในการปกครองประเทศแบบนิติรัฐหรือการปกครองรัฐโดยใช้หลักกฎหมายนำ

การที่กฎหมายบัญญัติให้ศาลเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้ อำนาจของฝ่ายบริหารในการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ก็เพื่อ เป็นการกลั่นกรองการใช้มาตรการอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งก็ เปรียบเสมือนการที่กฎหมายให้อำนาจศาลในการออกหมายค้น หมายจับ และหมายอาญาต่างๆ นั้นเอง เนื่องจากศาลเป็นองค์กรที่มีความเป็นกลางและรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรมของสังคม การดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับอนุญาตจากศาล จึงทำให้ ข้อมูลที่ได้มา สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานลงโทษผู้กระทำความผิดในชั้นกระบวนการพิจารณา ของศาลได้ ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวได้ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 มาตรา 25 โดยบัญญัติกรณีการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารซึ่งส่งทางโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เครื่องมือในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้ เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุมัติจาก อธิบดีเป็นหนังสือจะต้องยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ ใช้มาตรการดังกล่าวและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษก็สามารถใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มา เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีพิเศษได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามาตรการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทาง อิเล็กทรอนิกส์ของเจ้าหน้าที่จะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลจากศาล แต่เพื่อให้ศาล มีแนวโน้มในการอนุญาตให้ใช้มาตรการดังกล่าว ภายในองค์กรของเจ้าหน้าที่รัฐผู้ต้องการใช้ มาตรการดังกล่าวจะต้องมีการตรวจสอบและถ่วงดุลกระบวนการขออนุญาตอย่างชัดเจนโปร่งใส และถูกต้องเสียก่อน ทั้งยังเป็นหลักประกันในขั้นต้นแก่ประชาชนซึ่งอาจจะถูกกระทบสิทธิเสรีภาพ จากการทำของเจ้าหน้าที่อีกด้วย

ในกฎหมายว่าด้วยการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ของต่างประเทศ อันได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมนี และประเทศฝรั่งเศสได้มีการ บัญญัติกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจในการเข้าถึงข้อมูลด้วยการใช้มาตรการ ดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้อย่างเคร่งครัด ตั้งแต่กระบวนการ ขออนุญาตใช้มาตรการดังกล่าว ประเภทความผิดที่อนุญาต ระยะเวลาในการใช้มาตรการ ตลอดจนถึงการนำเสนอข้อมูลเป็นพยานหลักฐานในชั้นศาล เจ้าหน้าที่ต้องผ่านการตรวจสอบ หลายขั้นตอนจากหลายส่วนหรือหลายหน่วยงานภายในองค์กรบังคับใช้กฎหมายนั้น ทั้งนี้ ก็เพื่อ เป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพให้แก่ประชาชนว่าจะได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติของกฎหมาย อย่างแท้จริง

ประเทศไทยได้มีการบัญญัติการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ มาตรา 25 แต่ยังไม่มีการบัญญัติระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการขอ อนุญาตใช้มาตรการดังกล่าวอย่างชัดเจน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และส่งผลกระทบต่อข้อมูลที่ได้มานั้น มิอาจสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานสำคัญเพื่อลงโทษ ผู้กระทำความผิดในชั้นศาลได้

ดังนั้น การแก้ไขปัญหากับบทบัญญัติของกฎหมายและการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่รัฐในการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดความ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเหมาะสม โดยการ ตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจดังกล่าวภายในหน่วยงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ อันจะทำให้ เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและใช้พยานหลักฐานที่ได้มาโดยชอบด้วย กฎหมายดำเนินคดีทางอาญาในชั้นศาลได้อย่างถูกต้อง จึงควรมีการบัญญัติข้อบังคับ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้อำนาจตามมาตรา 25 ตั้งแต่กระบวนการขออนุญาตที่ต้องผ่าน กระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลจากคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในคดีนั้น ผู้อำนวยการ สำนักคดีที่เกี่ยวข้อง และผู้บังคับบัญชาสูงสุดหรืออธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตลอดจนถึง กระบวนการรักษาและทำลายข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการใช้มาตรการดังกล่าว

ทั้งนี้ ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของความหมายของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศใด วิธีการให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงการดักฟังทางโทรศัพท์และ การได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีฉุกเฉิน เช่นเดียวกับกฎหมายของต่างประเทศ อันจะ ทำให้บรรลุดัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญาที่มีความ ร้ายแรงควบคู่ไปกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนตัวของประชาชนให้ถูกกระทบจากการใช้ มาตรการดังกล่าวให้น้อยที่สุด

Abstract

Nowadays, criminals step forward to modern information and technology era. They develop process and method of crimes to more complicated step for concealing neatly their conspiracy. Those are what are difficult of law enforcement officers to investigate and inquiry the evidence

However, in order to preserve public order and reduce the criminal before it becomes to transnational crime, many countries develop laws for their law enforcement officer. The laws permit them use benefit technology to investigate and inquiry the evidence such as eavesdropping, wiretapping. Obtained Information during wiretap such as planning adjuring and committing between defendants are key evidence in the Court.

Wiretapping and information acquisition through electronic is a mean of investigate and inquiry defendants for evidence in the Court. These is permitted by law that administrative power get from legislative power. This measure seriously impacts rights and freedom of citizen communication because offers are wire tapers while those do not acknowledged and permit

Therefore, legislative release law with check and balance mechanism and asking for permission to wiretap and information acquisition through electronic. The organize that authorize should be impartial and faithful. That organize should be the Court or judge these are a method to balance authorize between administrative and legislative according to divide sovereignty for Law State.

According to right and freedom of citizen is an authorized organization to check and balance power of administrative sector to wiretap and information acquisition through electronic. It is screen measure to prevent infringe on rights and freedom of citizen. All seem like law states the Court empower to issue the search warrant, arrest warrant and a warrant within cognizable. Because the Court is impartial organization and keeps society justice so court-permitted wiretap and information acquisition through electronic during wiretap can be evidence procedure in the Court.

The Special Case Investigation Act B.E. 2547 (2004) Section 25. In cases where there is a reasonable ground to believe that any document or information sent by post, telegram, telephone, facsimile, computer, communication device or equipment or any information technology media has been or may be used to commit a Special Case offence, the Special Case Inquiry Official approved by the Director-General in writing may submit an ex parte application to the Chief Judge of the Criminal Court asking for his/her order to permit the Special Case Inquiry Official to obtain such information. All information can be evidence in procedure in the Court.

However wiretap measure and information acquisition through electronic have to be checked and balanced by the judge. It is better the organization should check and balance clearly for guarantee the people do not infringe on rights and freedom from officer.

Permitted Wiretap and information acquisition through electronic Act in many countries such as USA, Germany, and French states seriously check and balance in every step of process such kind of crime, period of time and perform the evidence in The Court. The officer have to be checked every step of process and variety of law-enforcement organization. Due to guarantee rights and freedom of people are protected by laws

Thailand law states that wiretap and information acquisition through electronic for special case according to The Special Case Investigation Act B.E. 2547 (2004) Section 25. But rule for check and balance the permission under the Act have not legislate. Probability obtained electronic device information can not be evidence in procedure in the Court.

So the solution concern to regulation and duty of officer to wiretap and information acquisition through electronic is clear and checkable, because it impacts rights and freedom. Moreover a officer uses this law mechanism efficiently and use as evidence in procedure in the Court. So regulation concern to The Special Case Investigation Act B.E. 2547 (2004) Section 25 should be legislate in every step such as permission, check and balance by special case inquiry committee, bureau commander

or general-director of department of special investigation and keep and destroy information.

It should be edited the meaning of electronic media, other information technology media, mean to obtain and wiretap in urgent case like other country law. It will complete the objects protect not only suppress serious crime but also rights and freedom of private life are impact at least.